

ΤΡΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ

Δημοσιεύομεν τρία έγγραφα, ὧν τὰ δύο ἐξ Αὐδήμιου καὶ τὸ ἕτερον τῆς Μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας.

Τὸ ὑπ' ἀριθ. 1 ἔγγραφο ἐπὶ χάρτου καλῆς ποιότητος, δίφυλλον 0,22+0,16, πολὺ κακογραμμένον καὶ δυσανάγνωστον, εἶναι πωλητήριον ἑνὸς τόπου.

Εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος, διὰ τὴν εὐρίσκηταὶ εὐκόλως μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐγγράφων, εἶναι σημειωμένον μετὰ τὴν ἰδίαν γραφήν, τὸ ὄνομα τοῦ πωλητοῦ (Σακελλάριος Παπαμιχάλης) καὶ παραπλεύρως αὐτοῦ ἡ λέξις π ο υ σ τ ἄ ν ι.

Μποστάνι τὰ τελευταῖα ἔτη ἠγγόουν νεοφυτευθεῖσαν ἄμπελον ἢ συκομορεῶνα, εἰς τὴν ὁποίαν τὰ πρῶτα ἔτη ἐσυνήθιζον νὰ σπέρνουν καρπούζια καὶ πεπόνια (μποστανία). Ἐκ τοῦ ἐγγράφου αὐτοῦ ὅμως καθίσταται φανερόν ὅτι μετὰ τὴν λέξιν μποστάνι ἐλέγοντο γενικῶς οἱ λαχανόκηποι, διότι δὲν ἀναφέρεται ἂν ἦτο ἄμπελος ἢ συκομορεῶν.

Τὸ ἔγγραφο ἔγγραφο, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὑπὸ τοῦ ὑπογεγραμμένου τρίτου μάρτυρος Παναγιωτάκη Βιζίνια, ὁ ὁποῖος ἦτο πατὴρ τοῦ πατρὸς Βασιλείου Οἰκονόμου, τοῦ ὁποίου τὸ κοσμικὸν ὄνομα ἦτο Βενέζης ἢ Βεζίνιας.

Κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀνάγνωσιν ἔχει ὥς ἑξῆς:

δια τις παρουςας ομολογιας και καβολιτης (;) ἀποδιξεος ομολογο εγο ὁ Σακαίλλαριος ο Παπαμιχαλις τον Θεοδορο πορ εσοντας να εχο ενα τοπο λεγομενο αγιασματακι στο κορι απο ενα μερος ανεστασας απο πανου κορι απο κατου δρομος το επουλισα τον σιμλιоти (ἴσως σιμιτλιώτη) τον Παναγιοτακι διαγροσια γικος (εἴκοσι) πεντε και ελα (ἴσως ἔλαβα) τα γρόσια (;) δυσανάγνωστον) καλι (δυσανάγνωστον) βαγο τον στρατιοτη*) τον σιριоти

*) Ὑπῆρχε εἰς τὸ Αὐδήμιον τὰ παλαιότερα ἔτη αὐτὸ τὸ ὄνομα.

Εγγ. Ζήσης.
Θρακισ.
46.1.17
1940
c. 251
- 257

να δηνι τεσκερε τις βασιλιας ησην μαρτιρες τον εβρεθεντον δια το τεσκερε
 Σακαλλαριος Παπαμιχαλις μαρτις και πολιτις
 αβραμς γιοργι μαρτις
 παναγιωτακις βιζινα μάρτις
 (Με ἄλλην γραφήν)
 αβραμλιωτις τον διμιτρι μαρτις
 γιοργις του κοστατινο μαρτις

Ετος
1804

Ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης ὁ γράψας δὲν χρησιμοποιεῖ πνεύματα καὶ τόνους οὔτε καὶ σημεῖα στίξεως.

Ἡ λέξις καβολιτή φαίνεται νὰ προέρχεται ἐκ τῆς Τουρκικῆς cabul ἢ ὅποια μὲ τὸ βοηθητικὸν ῥῆμα iderim σημαίνει δέχομαι (cabul iderim). Συνεπῶς εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν σημαίνει δεκτὴ (καβολιτῆς ἀποδείξεως=δεκτῆς ἀποδείξεως).

Εἰς τὴν φράσιν εσοντας νὰ εχο, ἡ λέξις εσοντας θὰ εἶναι παραφθορὰ τοῦ ἀορίστου τῆς μετοχῆς τοῦ ῥήματος σώζω· δηλαδὴ «σώσας νὰ ἔχω», πρὸς ἀποφυγὴν ἐκθέσεως πλειόνων δικαιολογητικῶν τῆς νομίμου κυριότητός του.

Ὑποθέτω ὅτι τὸ πωλητήριον αὐτὸ εἶναι προκαταρκτικόν, ὁ δὲ τεσκερὲς θὰ εἶναι τὸ ὁριστικὸν τοιοῦτον. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ὁ τοιοῦτος τεσκερὲς ἐλέγετο «σινέτ». Λόγω τῶν πολλῶν διατυπώσεων οἱ χωρικοὶ ἐνήργουν τὰς ἐπὶ κτημάτων ἀγοραπωλησίας των μὲ πωλητήρια μεμαρτυρημένα διὰ τριῶν ἢ πέντε μαρτύρων ἐκ τοῦ χωρίου. Τὰ τοιαῦτα ὅμως πωλητήρια δὲν ἀνεγνωρίζοντο ἀπὸ τὰ Τουρκικὰ δικαστήρια καὶ εἶχαν τὸ δικαίωμα οἱ πωληταὶ νὰ ἐπιστρέψουν τὰ χρήματα καὶ νὰ λάβουν πάλιν τὰ κτήματά των. Διὰ τοῦτο μερικοὶ ἀγορασταὶ προλαμβάνοντες τὴν πρόθεσιν αὐτὴν τοῦ πωλητοῦ ἀνέγραφαν εἰς τὰ πωλητήρια πενταπλάσιον καὶ δεκαπλάσιον ποσὸν τοῦ πραγματικοῦ καὶ τοιουτοτρόπως ἐξησφαλίζοντο ἀπὸ τὴν πλευρὰν αὐτὴν.

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 2 ἔγγραφον ἐπὶ χονδροῦ χάρτου, γραμμένον εἰς τὴν μίαν μόνον σελίδα, ἔχει μήκος 0,36 τοῦ μ. καὶ πλάτος 0,245. Εἶναι γράμμα τοῦ μητροπολίτου Γάνου καὶ Χώρας Μελετίου, καθαρογραμμένον καὶ συντεταγμένον καὶ ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν πνευματικῶν. Ἐκ τούτου γίνεται γνωστὸν ὅτι τὸ χωρίον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην διηρεῖτο εἰς τρεῖς ἐνορίας, ὥς καὶ φυσικῶς εἶναι διηρημένον. Μετὰ

τὴν μεγάλην ὁμῶς πυρκαϊάν τοῦ Αὐδημίου, συμβῆσαν τὸ φθινόπωρον τοῦ 1889 ἐκάη ἡ μεγάλη καὶ ὠραία ἐκκλησία τῆς Παναγίας, ἣτις ἔκειτο εἰς τὴν κεντρικὴν ἐνορίαν καὶ ἔκτοτε τὸ χωρίον διηρέθη εἰς δύο ἐνορίας. Ὁ πρωτεύων Ἀθανάσιος ἴσως ἦτο προϊστάμενος τῆς ἀρχαιοτέρας ἐκκλησίας τοῦ χωρίου, τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, διότι θῆλεις ἀπόγονοί τινες αὐτοῦ κατῴκουν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἐνορίας τῆς Μεταμορφώσεως καὶ μετ' εὐλαβείας διετήρουν τὴν ἀνάμνησιν τοῦ προγόνου τῶν.

† Ἐντιμότατοι κληρικοί, τιμιώτατοι πρόκριτοι καὶ λοιποὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς χώρας αὐδημίου, τέκνα ἡμῶν ἐν Χριστῷ λίαν ἀγαπητὰ χάρις εἴη ὑμῖν ἅπασι, καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ εὐλογία καὶ συγχώρησις ἔστω γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν ὅτι ἐπειδὴ καὶ ἀκολουθεῖ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν περὶ πνευματικῆς διαγωγῆς λόγος καὶ ἕνας πνευματικὸς ἐν καιρῷ ἀνάγκης δὲν ἔξαρχεῖ εἰς τὴν χώραν διὰ τοῦτο διορίζομεν ὅλους τοὺς ἱερεῖς, τὸν ἐκτιμώτατον οἰκονόμον παπὰ κὺρ βασίλειον, τὸν εὐλαβέστατον πρωτεύοντα παπὰ κὺρ ἀθανάσιον, τὸν ὁσιώτατον ἔξαρχον παπὰ κὺρ Εὐγένειον, νὰ ἔχωσι τὴν ἄδειαν τῆς ἐξομολογήσεως ὁ καθεὶς εἰς τὴν ἐνορίαν του εἰς καιρὸν ἀνάγκης μόνον εἰς δὲ τὸ πάσχα καὶ χριστούγεννα ἡμεῖς θέλομεν φροντίζει νὰ στέλλωμεν ἐπίτηδες πνευματικὸν διὰ νὰ ἐξομολογῇ τοὺς χριστιανούς ὅλους. Ταῦτα λοιπὸν εἰδοποιούντες εἰς ὅλους σὰς πληροφροῦμεν ὅτι ὅλοι οἱ ἱερεῖς ἔχουν τὴν ἄδειαν νὰ ἐξομολογοῦν ἐν καιρῷ ἀνάγκης ὁ καθεὶς εἰς τὴν ἐνορίαν του, ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος σὺν τῇ παρ' ἡμῶν εὐχῇ καὶ εὐλογίᾳ εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν, ἀμήν.

1839: μαρτίου 29.

Τὸ ὑπ' ἀρ. 3 ἔγγραφο ἐπὶ εὐτελοῦς χάρτου 0,33×0,205. Εἶναι φύλλον εἰς σχῆμα κόλλας ἀναφορᾶς, γεγραμμένον εἰς τὰς δύο πρῶτας σελίδας (ἐμπρὸς καὶ ὀπισθεν).

Εἶναι «Κατάστιχον τῆς προικὸς Μαργίτσας θυγατρὸς οἰκονόμου παπᾶ Βασιλείου κτλ.» διαιρεῖται εἰς δύο μέρη, εἰς τὴν καταγραφὴν τῆς προικὸς καὶ εἰς «τὸ ἀντίστοιχον τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς». Καὶ τὸ μὲν πρῶτον μέρος ἐγράφη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς νύμφης, τὸ δὲ δεύτερον παρὰ τοῦ καὶ πρώτου μάρτυρος Γιαννακοπούλου Ἀντωνίου. Οὗτος, ὡς καὶ ἐκ τῆς γραφῆς καθίσταται φανερόν, ἦτο εὐπαίδευτος, διετέλεσε δὲ ὑπάλληλος τοῦ Τουρκικοῦ κράτους καὶ ἐφημίζετο διὰ τὴν ὀξύνοϊαν του καὶ τὴν εὐθυκρισίαν του. Υἱὸς αὐτοῦ εἶναι ὁ φαρμακοποιὸς κ. Ἀναστάσιος Γιαννακόπουλος.

Τὰ τοιαῦτα ἐγγράφα ἐλέγοντο κοινῶς εἰς τὸ χωρίον «ἀγλαβές». Ἐξῆσε δὲ ἡ Μαργίτσα μετὰ τοῦ Παύλου Ἀναγνώστου ἡμέρας πεντήκοντα. Ὅτε ἀποθανόντος τοῦ συζύγου τῆς, ἐνυμφεύθη τὸν Βαρύθυμον Χατζησταύρου, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἔζησε πολλὰ ἔτη καὶ ζοῦν σήμερον τρία τέκνα αὐτῆς.

Ὁ Βαρύθυμος Χατζησταύρου ἐκ τῶν προϋχόντων τοῦ χωρίου, ἀνεμίχθη πολλάκις εἰς τὰ κοινοτικά καὶ ἐγένετο καὶ μουχτάρης. Ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ προῆλθεν ἡ κατὰ τὸ 1889 μεγάλη πυρκαϊά, ἀποτεφρώσασα ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν οἰκίας.

Ἡ πυρκαϊὰ αὕτη κατὰ τὴν γενικὴν πεποίθησιν δὲν ἦτο τυχαία, ἀλλὰ ἐμπρησμός διὰ λόγους ἐκδίκησεως. Κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ὁ Βαρύθυμος Χατζησταύρου ἠγόρασε τὴν δεκατίαν τῶν σταφυλῶν, τὸν λεγόμενον «μουκαδᾶ», καὶ ἐδυνάστευσε τοὺς κατοίκους. Τὸ τοιοῦτον ἐξηρέθισε πολὺ αὐτοὺς καὶ πολλάκις ἠκούσθη ἡ ἀπειλή: «Θὰ τὸν κάψουμε» καὶ «κάψιμο θέλει ὁ κ. . . .» ὅπερ καὶ ἐπραγματοποιήθη.

Τότε δὲ ἐκάη καὶ ἡ περίφημος ἐκκλησία τῆς Παναγίας, τὴν ὁποίαν ἀναφέρει καὶ ὁ κ. Γεδεών εἰς τὴν Μνήμην τῶν Γανωχώρων, ὡς κτισθεῖσαν κατὰ τὸ 1811.

Περὶ τῆς κτίσεως τῆς Ἐκκλησίας αὐτῆς οἱ κάτοικοι διηγοῦντο ὅτι ἀνηγέρθη περὶ αὐτὴν ξύλινον περιτείχισμα, ὥστε οἱ κτῖσται νὰ ἐργάζωνται χωρὶς νὰ φαίνωνται. Ὅτε δὲ κανεὶς διαβατικὸς τοῦρκος ἠρώτα τί κτίζεται, οἱ κάτοικοι ἔλεγον: «μαγαζί», οἰναποθήκη δηλαδή, διότι μία ἐκκλησία διὰ νὰ κτισθῇ, μόνον τεσσαράκοντα ἡμερῶν προθεσμία ἐδίδετο παρὰ τῆς Κυβερνήσεως.

«Κατάστιχον τῆς προικὸς Μαργαρίτσας θυγατρὸς Οἰκονόμου παπᾶ Βασιλείου συζευγνυμένης μετὰ τοῦ Παύλου Ἀναγνώστου

- α'. 3 στρώματα ἀναλεκτά ¹⁾.
 β'. 4 τέσσερα σινδόνια, φελεμενίσια ²⁾ τὰ τρία, τὸ ἐν μεταξωτόν.
 γ'. 3 τρία ἐφαπλώματα, τὸ ἐν χακίρι ³⁾ τῆς Προύσης.
 δ'. 3 καπλατίκια ⁴⁾ τὸ ἐν μεταξωτόν, τὰ δύο φελεμενίσια.
 ε'. 24 εἴκοσι τέσσερα προσκέφαλα, τὰ δύο μεταξωτά, τὰ ἄλλα ἀναλεκτά.
 στ'. 5 πέντε μαξονάκια ἀναλεκτά τὰ 4, τὸ ἐν μεταξωτόν.
 ζ'. 20 εἴκοσι φορεσιαῖς, αἱ τέσσαρες ἀκριβαί ⁵⁾, αἱ τρεῖς ἀλατζένια ⁶⁾.
 η'. 6 ἑξ σαλταμάρκα ⁷⁾ τὰ τέσσερα τσόχια, τὰ δύο ἀλατζένια, τὰ πέντε ἐνδυμένα μὲ νοῦρκες ⁸⁾ τὸ ἐν μὲ μῆλον ⁹⁾.
 θ'. 1 ἕνας πικὲς ἄσπρος.
 ι'. 30 τριάντα ὑποκάμισα τὰ δώδεκα μεταξωτά.
 ια'. 30 τριάντα μαχραμάδες ¹⁰⁾ οἱ πέντε σκεπένοι ¹¹⁾.

1) Ὑφάσματα ὑφαμμένα εἰς τὴν «κ ρ ε β α τ ῖ ν α» (ἀργαλειό). Ἐξ αὐτῶν κατεσκεύαζον τὰ στρώματα, προσκέφαλα διὰ τὸν ὑπνόν καὶ διὰ τὰ μιντέρια.

2) Ὑφαμμένα εἰς τὴν κρεβατίναν μὲ νῆμα ποῦ ἠγόραζαν. Ὑπῆρχαν καὶ βαμβακερά τὰ ὁποῖα ἐγίνοντο μὲ νῆμα ποῦ ἐκλώθαν αἱ ἴδιαι ἀπὸ βάμβακα. Τὰ πρῶτα ἦσαν φιλά (καλοκαιρινά) καὶ τὰ ἄλλα χονδρότερα (χειμερινά).

3) Ὑφασμα μεταξωτόν μὲ ρίγες καὶ μὲ τετραγωνίδια (δαβανωτό). Ἐκτὸς ἀπὸ ἐφαπλώματα ἔκαμναν καὶ φουστάνια ἐπίσημα.

4) Τὰ ἐπικαλύμματα τῶν ἐφαπλώματων. Ἦσαν πολλῶν εἰδῶν. Πρῶτα ἦσαν τὰ μεταξωτά. Δεύτερα τὰ καστανιά, ἀπὸ ψιλὸν ὑφασμα ὑφαμμένον εἰς τὴν κρεβατίναν. Τρίτα τὰ φιλεμενίσια, ὑφαμμένα εἰς τὴν κρεβατίναν, εἰς τὰ ὁποῖα μεταξὺ τοῦ λευκοῦ χρώματος παρεντίθεντο καὶ ρίγες κόκκιναι ἢ τετραγωνίδια (δαβανωτά), ὁπότε ἐλέγοντο κ ο κ κ ι ν ο β ι ἄ τ α, ἐὰν δὲ αἱ ρίγες ἦ τὰ τετραγωνίδια ἦσαν κίτρινα ἐλέγοντο κ ι τ ι ρ ν ο β ι ἄ τ α.

5) Πολυτελεῖς, ἀπὸ μεταξωτόν ὑφασμα.

6) Ἀπὸ ἀ λ α τ ζ ἄ ν. Ὑφασμα χονδρόν, ὑφαμμένον εἰς τὴν κρεβατίναν. Ἐχρησίμευε διὰ τὴν κατασκευὴν χειμερινῶν ἐνδυμάτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Ὑφαίνεται μὲ β ἄ μ α (κόκκινον νῆμα, φιλεμένι) καὶ μὲ γαλάζιο νῆμα καὶ εἶχε καὶ ὀλίγον λευκόν.

7) Ἐνδύματα, ἐπανωφόρια κοντά. Τὰ ἐφόρουσαν οἱ ἄνδρες μὲ τὰ ποτούργια καὶ αἱ γυναῖκες μὲ τὰ φουστάνια καὶ μὲ τὰ βρακιά. Ὅταν τὸ σαλταμάρκο θὰ ἦτο ἐνδεδυμένος μὲ γοῦναν, ἐλέγετο καὶ «κ ο ν τ ο γ ο ὦ ν ι».

8) Εἶδος γούνας (μσύρης).

9) Εἶδος γούνας (κοκκινωπῆς).

10) Προσόψια, χρησιμοποιούμενα καὶ εἰς ἄλλας χρήσεις. Π. χ. ὑπῆρχαν μ α χ ρ α μ ἄ δ ε ς τοῦ τραπεζιοῦ καὶ μ α χ ρ α μ ἄ δ ε ς ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐτύλισσον καὶ ἔστειλον δῶρα: γ ἄ β α ν ο εἰς τίς λεχοῦσες (ριζόγαλον), αὐγά εἰς τὸν κουμπάρον κ. ἄ. Αἱ μ α χ ρ α μ ἄ δ ε ς τὰ παλαιότερα ἔτη ἦσαν σ κ ε π ἔ ν ι ο ι (μεταξωτοί, μὲ ἐγχώριον μέταξαν). Κ α σ τ α ν ἔ ν ι ο ι (ἀπὸ ψιλὸν νῆμα). Κ η ζ ε π λ ἔ ν ο ι (ἀπὸ ψιλώτερον νῆμα). Κατόπιν ἤρχοντο οἱ φιλεμενίσιοι διὰ κοινὴν χρῆσιν.

11) Μεταξωτοί, ἀπὸ ἐγχώριον μέταξαν, κεντημένα εἰς τὰς δύο πλευράς τοῦ πλάτους.

- ιβ'. 1 μία μεσάλα¹⁾.
 ιγ'. 1 ἐν ταυλομέσαλον²⁾.
 ιδ'. 3 τραπεζομάνδηλα.
 ιε'. 30 τριάντα βρακοζώναις αἱ πέντε σκεπέναις³⁾.
 ις'. 20 εἴκοσι μαμουκοτσέμπερα⁴⁾.
 ιζ'. 5 πέντε γιασμάδαις⁵⁾.
 ιη'. 2 δύο ἐσώβρακα.
 ιθ'. 1 μία γούνα τσόχνη με καφᾶν⁶⁾.
 κ'. 2 δύο φέσια⁷⁾.
 κα'. 1 ἐν γερδάνιον⁸⁾ ἀργυροῦν με μάλαμμα καπνισμένον.
 κβ'. 1 ἐν ζεῦγος σχουλαρίκια ἀργυρᾶ μαλαμοκαπνισμένα.
 κγ'. 1 ἐν σενδούκιον.

1) Σινδόνι τὸ ὅποιον ἐχρησίμευε διὰ νὰ λ ι ε ῖ ζ ο υ ν (ξηραίνουν) τὸν τραχανά, τὸ κουσκούσι καὶ τὰ παρόμοια. Κάθε κορίτσι εἶχε μία μεσάλα, τὴν ὁποίαν ἔπαιρνε ὡς προῖκα, θὰ τὴν ἐδανείζε δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας οἰκοκυράς, ὡς καὶ ἐκεῖνη θὰ ἐδανείζετο ὅταν θὰ ἔκανε τὸν τραχανά της. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀπαραιτήτως θὰ ἦσαν ἐπ' αὐτῆς κεντημένα τὰ ἀρχικὰ τοῦ ὀνοματεπωνύμου της.

2) Μεγάλη πετοέα τοῦ τραπέζιο (τάβλας), στενόμακρη, μήκους 8—10 πήχεων, κεντημένη εἰς τὰς δύο πλευράς με κεντήματα τοῦ ἀργαλειοῦ (κρεβατίνας). Τὴν ἔπαιρναν εἰς τὰ γόνατά των ὅλοι οἱ καθήμενοι εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ τράπεζα ἦτο χαμηλὴ καὶ ἐκάθηντο σταυροπόδι ἐπὶ τοῦ δαπέδου περίξ αὐτῆς, ἐνίστε δὲ ἔλειπε καὶ ἡ χαμηλὴ τράπεζα, ἀντικαθισταμένη ὑπὸ τοῦ δαπέδου.

3) Μεταξωταὶ ἀπὸ ἐγχώριον μέταξαν. Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο αἱ τοιαῦται οὐδέποτε ὡς βρακοζώναι παρὰ μόνον ὡς διακοσμῆσεις. Π. χ. τὰς ἔδεναν φιόγκον καὶ τὰς ἐτοπῶθέουν ἐπάνω ἀπὸ τὸν καθρέπτην, ἢ εἰς κορνίζας, ὅπου εἶχαν φωτογραφίας. Ἐδεναν ἀκόμη με αὐτάς καὶ τὸ αὐτὶ τοῦ μουλαργιοῦ τοῦ γαμβροῦ, ἐάν θὰ εἶχε αὐτός, κατὰ τὴν μεταφορὰν τῆς προίκας ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς νύμφης.

4) Γενικὴ ὀνομασία μικρῶν πανίων διὰ τὴν οἰκιακὴν χρῆσιν.

5) Λεπτὰ (διαφανῆ) τετράγωνα ὑφάσματα χρωματιστὰ (καφέ, μαῦρα, σκοῦρα, βυσινιά) με λουλούδια σταμπαρισμένα ὁλόγυρα καὶ περισσότερα εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας. Τοὺς ἐφόρουν καθημερινούς. Εἶχον καὶ εἰς καλλιτέραν ποιότητα, τοὺς ὁποίους ἐφόρουν κατὰ τὰς ἐορτάς. Τὰ τελευταῖα ἔτη (μετὰ τὸ 1900) κατεσκευάσθησαν καὶ μεταξωτοὶ τοιοῦτοι, οἱ ὅποιοι ὠνομάσθησαν φ λ ο ὀ δ ε ς.

6) Εἶδος γούνας.

7) Τὰ φέσια ἦσαν γυναικεῖα. Τὰ ἐφόρουν κάτω ἀπὸ τὸ φακίολι, ἢ δὲ φοῦντα διεσκορπίζετο περίξ αὐτοῦ καὶ ἐφαίνετο ἄλλοῦ κόκκινον καὶ ἄλλοῦ μαῦρον. Ὅταν ἐχῆρευαν, τὸ ἔβαφον μαῦρον καὶ ἔβγαζαν τὴν φοῦντα.

8) Περιλάμιον.

κδ'. 1 ἐν οὐτζακοπάνιον ¹⁾).

κε'. γρόσια τρεῖς χιλιάδες (3.000).

κς'. 1 ἐν ἀμπέλιον κείμενον εἰς πάτον ²⁾).

κζ'. 1 μίαν αἰγίδα ³⁾).

καὶ τὸ ἀντίστοιχον τῆς προγαμιαίας δωρεᾶς=

Ἄσπρα χιλιάδες 101 : ἑκατὸν μία, φλωρία τῆς πόλεως εἰκοσάρια.

51 : πενήντα ἐν, σταυρὸν ἀργυροῦν γροσίων 300 : τριακοσίων, περιδέραιον

χρυσοῦν Γροσίων 1150 : χιλίων ἑκατὸν πενήντα. Ἐνώτια χρυσὰ Γροσ.

300 : τριακοσίων=Δακτυλίδιον χρυσοῦν μὲ ἀδάμαντα Γροσίων 900 : ἐν-
νεακοσίων καὶ Ἡ εὐχή τοῦ Θεοῦ.

Ἐν Αὐδημίῳ 1874 : ἰανουαρίου 27 :

Οἱ Μάρτυρες

- » Γιαννακόπουλος Ἀντωνίου μάρτυς
- » (Δυσανάγνωστον) μάρτυς
- » παραγιωτάκης διμιτρίου μάρτης
- » Ἀθανάσιος Ἀναγνώστου μάρτυς
- » Πρόδρομος Παραγιότη μάρτης
- » κοστατῖνος χαρалаνπο μάρτης

Τὰ τοιαῦτα προικοσύμφωνα (ἀγλαβές) ἡλήθευον κατὰ τὸ πλεῖ-
στον μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὴν προῖκα τῆς νύμφης. Ἡ προγαμιαία δω-
ρεὰ τοῦ γαμβροῦ συνήθως ἦτο εἰκονικὴ καὶ ἐγράφετο πρὸς ἀσφά-
λειαν τῆς νύμφης ἐν περιπτώσει δηλαδὴ διαζυγίου ἦτο ὑποχρεωμέ-
νος ὁ γαμβρὸς νὰ δώσῃ τὰ ἀναγραφόμενα δῶρα. Διὸ καὶ οὐδέποτε
ἐχώριζον εἰς τὸ Αὐδήμιον.

ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΖΗΣΗΣ

1) (κ. τζακοπάνι) ὕφασμα μάλλινον, ὑφαμμένον εἰς τὴν κρεβατίναν. Τὰ
τσόχια ἦσαν πολυτελέστερα. Ὑπῆρχαν τὰ τελευταῖα ἔτη καλοκαιρινὰ ἀπὸ
τοῖσι. Καὶ χειμερινά.

2) Τοπωνύμιον ὑπὸ τὴν ὕψηλότεραν κορυφὴν τοῦ Ἱεροῦ Ὁρους, τὸ Μπα-
κατσάκι. Εἰς τὸν Πάτον ἦσαν τὰ παλαιότερα ἀμπέλια τῶν Αὐδημιωτῶν. Ὑπῆρ-
χαν ἐκεῖ καὶ ἄφθονα κεράσια.

3) Αἶγα (γίδαν).